

*Sygn. akt XI W 10047/14*

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Syta

Protokolant: Karolina Szczęsna

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 czerwca 2015 roku oraz 29 lipca 2015 roku

w postępowaniu zwyczajnym

sprawy **A. D.**

syna K. i B. z domu S.

urodzonego dnia (...) w W.

**obwinionego o to, że:**

w dniu 11 grudnia 2013 r. w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc (...) spółki SKLEP (...) S.C. A. D. – użytkownika pojazdu marki N. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi, nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył w/w pojazd do kierowania w dniu 17.08.2013r. o godzinie 08.46 na ul. (...) przy ul. (...) w W.

tj. o czyn z art. 96 § 3 kw

**orzeka:**

**I. obwinionego A. D. – w granicach zarzutu – uznaje za winnego tego, że w dniu 11 grudnia 2013r. w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc użytkownikiem pojazdu marki N. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi z art. 78 ust. 4 oraz art. (...) ust. 3 pkt 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. Z 2012r., poz. 1137 ze zm.), nie wskazał na żądanie uprawnionego organu Straży Miejskiej komu powierzył w/w pojazd do kierowania w dniu 17.08.2013r., który to czyn kwalifikuje jako wykroczenie z art. 96 § 3 kw i za to na podstawie art. 96 § 3 kw skazuje go, zaś na podstawie art. 96 § 1 kw w zw. z art. 96 § 3 kw w zw. z art. 24 § 1 i 3 kw wymierza obwinionemu karę grzywny w kwocie 400 (czterysta) złotych;**

II. na podstawie art. 118 § 1 kpw, art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania oraz kwotę 40 (czterdzieści) złotych tytułem opłaty.

*Sygn. akt XI W 10047/14*

## UZASADNIENIE

**Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

A. D. zawarł w dniu 13 maja 2013 r. umowę nr (...) z firmą (...) Sp. z o.o. na wynajem samochodu marki N. o numerze rej. (...) na okres do dnia 12 czerwca 2013 r. Kolejna umowa na wynajem tego samochodu, o numerze (...), została zawarta w sposób dorozumiany w dniu 11 sierpnia 2013 r. i obowiązywała do dnia 10 września 2013 r. Pokwitowanie odbioru kaucji na umowie nr (...) podpisał A. D..

W dniu 17 sierpnia 2013 roku o godzinie 08:46 na ul. (...) przy ul. (...) w W., za pomocą urządzenia samoczynnie rejestrującego pomiar prędkości – (...), zostało wykonane zdjęcie pojazdu marki N. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca nie zastosował się do ograniczenia prędkości i przekroczył dozwoloną prędkość o 32 km/h, czym dopuścił się popełnienia wykroczenia z art. 92a kw. Na podstawie wykonanego zdjęcia nie było możliwe dokonanie identyfikacji osoby, która we wskazanym czasie i miejscu prowadziła wymieniony pojazd.

Do firmy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. – właściciela pojazdu marki N. o nr rej. (...) – wysłane zostało przez Straż Miejską wezwanie wraz z formularzami oświadczeń o wyrażeniu zgody na ukaranie mandatem karnym za popełnienie wykroczenia z art. 92a kw, bądź do wskazania kierowcy, który prowadził pojazd w dniu popełnienia czynu oraz formularz oświadczenia o wyrażeniu zgody na przyjęcie mandatu karnego w przypadku niewskazania osoby kierującej pojazdem.

W odpowiedzi firma (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wskazała, iż użytkownikiem w/w samochodu był (...) S.C.

Do A. D. wysłano wezwanie wraz z formularzami oświadczeń o wyrażeniu zgody na ukaranie mandatem karnym za popełnienie wykroczenia z art. 92a kw, bądź do wskazania kierowcy, który prowadził pojazd w dniu popełnienia czynu oraz formularz oświadczenia o wyrażeniu zgody na przyjęcie mandatu karnego w przypadku niewskazania osoby kierującej pojazdem.

A. D. odebrał osobiście wezwanie Straży Miejskiej w dniu 4 grudnia 2013 r. Obwiniony nie ustosunkował się w żaden sposób do wezwania we wskazanym terminie 7 dni.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- III. notatki urzędowej (k. 1-3);
- IV. wydruku z (...) (k. 8);
- V. danych z C. (k. 16);
- VI. danych z CEL (k. 17);
- VII. wezwań (k. 4,9);
- VIII. zwrotnych potwierdzeń odbioru (k. 5, 10);
- IX. oświadczeń oraz pisma firmy (...) Sp. z o.o. (k. 6-7, 46, 55, 56, 59);
- X. zeznań świadka H. K. (k. 71-72);
- XI. umowy wynajmu samochodu (k. 60-61, 70).

Obwiniony A. D. w postępowaniu przed Sądem nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i odmówił składania wyjaśnień. Potwierdził natomiast, iż odebrał osobiście w dniu 4 grudnia 2013r. wezwanie ze Straży Miejskiej. Na rozprawie w dniu 29 lipca 2015 r. uchylił się od odpowiedzi na pytanie, czy na zdjęciu z fotoradaru znajduje się samochód, który wynajął. Oświadczył ponadto, że na zdjęciu może znajdować się jego wspólnik H. N., będący jednocześnie jego teściem, który mógł wziąć samochód bez wiedzy obwinionego. Podał, że mógł nie wiedzieć, iż w sierpniu 2013 roku samochód był użytkowany przez jego i H. N. firmę.

### **Sąd zważył, co następuje :**

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom obwinionego w części, w której potwierdził on fakt otrzymania wezwania od Straży Miejskiej. Są one potwierdzone innymi dowodami zgromadzonymi w sprawie, tj. dokumentami w postaci: wezwania (k. 9) oraz zwrotnego potwierdzenia odbioru (k. 10).

Sąd odmówił natomiast waloru wiarygodności wyjaśnieniom obwinionego w zakresie w jakim twierdził, że to nie on wynajął samochód w okresie od dnia 11 sierpnia 2013 roku do dnia 10 września 2013 roku, uznając je za przyjętą linię obrony zmierzającą do uniknięcia odpowiedzialności za popełnione wykroczenie. Linia obrony obwinionego sprowadza się bowiem do twierdzenia, iż to nie on był użytkownikiem samochodu marki N. o nr rej. (...), ponieważ to nie on zawarł umowę nr (...), a nawet mógł w ogóle o tej umowie nie mieć żadnej wiedzy. W ocenie Sądu wyjaśnieniom obwinionego przeczy pozostały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w szczególności zaś zeznania świadka H. K. oraz dokumenty w postaci pism i umów ze spółki (...) Sp. z o.o. oraz wydruku z (...). Z dowodów tych wynika bowiem, że A. D., jako wspólnik spółki cywilnej Sklep (...), wynajął samochód marki N. nr rej (...) od spółki (...) Sp. z o.o. W dniu 17 sierpnia 2013 roku A. D. był użytkownikiem w/w pojazdu na podstawie umowy nr (...). Z zeznań H. K. wynika wyraźnie, że brak podpisu na umowie nie oznacza, że samochód nie został wynajęty, gdyż w przypadku kolejnej umowy zawierana ona była bez podpisu. Podkreślić także należy, że A. D. potwierdził pokwitowanie przez siebie odbioru kaucji na umowie nr (...). W ocenie Sądu fakt pokwitowania na umowie odbioru kaucji przez obwinionego oraz fakt, że na tej umowie widnieją dane osobowe obwinionego i numer prawa jazdy jednoznacznie wskazują, że to obwiniony zawarł powyższą umowę. Dodatkowo wskazać należy, iż w przypadku spółki cywilnej przedsiębiorcami są jej wspólnicy, gdyż sama spółka jest tylko umową zobowiązującą i nie jest podmiotem prawa. W związku z tym na umowie w przedmiotowej sprawie zostały zamieszczone dane wspólnika spółki, tj. A. D., który zawarł umowę. W ocenie Sądu, gdyby drugi ze wspólników zawarł umowę najmu, to na umowie widniałyby jego dane osobowe.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka H. K.. Zeznania świadka są, w ocenie Sądu, jasne, logiczne i konsekwentne. Podawane przez niego informacje są spójne i znajdują odzwierciedlenie w pozostałym zgromadzonym w niniejszej sprawie materiale dowodowym, zwłaszcza w umowie wynajmu pojazdu marki N. o nr rej (...) (k. 60-61, 70). Świadek wskazał jednoznacznie, że samochody wynajmowane przez firmę (...) Sp. z o. o. przekazywane są w ten sposób, iż zawsze odbiera je osoba, która jest podpisana na umowie. Nadto świadek wskazał, że jeżeli umowa jest odnawiana, to nie wymaga ona ponownego podpisu, co miało miejsce w przedmiotowej sprawie. Podkreślić należy, iż świadek jako osoba obca dla stron, niezainteresowana w jakikolwiek sposób wynikiem sprawy, przedstawił zasady zawierania umów w sposób bezstronny i obiektywny.

Ponadto za podstawę dokonanych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych Sąd przyjął materiał dowodowy ujawniony w trybie art. 76 § 1 kpw w postaci: notatki urzędowej (k. 1-3), wydruku z (...) (k. 8), danych z C. (k. 16), danych z CEL (k. 17) wezwań (k. 4, 9), zwrotnych potwierdzeń odbioru (k. 5, 10), oświadczeń oraz pisma firmy (...) Sp. z o.o. (k. 6-7, 46, 55, 56, 59) oraz umowy wynajmu (k. 60-61, 70). Sąd uznał powyższe dokumenty za w pełni wiarygodne. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości ani autentyczności, Sąd natomiast z urzędu nie dostrzegł powodów, dla których należałoby im odmówić wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd uznał również za wiarygodne nagranie umieszczone na płycie CD (k. 35). Na nagraniu znajduje się zdjęcie samochodu o numerze rejestracyjnym (...), widoczny jest kierowca – mężczyzna.

Zgodnie z treścią art. 96 § 3 kw, karze grzywny podlega ten, kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Wykroczenie określone w art. 96 § 3 kw ma na celu m.in. ustalenie kierującego pojazdem w razie popełnienia przestępstwa lub popełnienia wykroczenia z udziałem tego pojazdu. Przepis ten odnosi się do obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2012 poz. 1137), zgodnie z którym właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. W świetle art. 96 § 3 kw oraz art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym na obwinionym jako

użytkownikowi pojazdu ciążył obowiązek posiadania danych na temat osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Udzielenie odpowiedzi wymijającej, bądź też zasłanianie się niepamięcią może być uznane za przejaw zachowania sprawczego z art. 96 § 3 kw. Niewskazaniem osoby, której powierzony został pojazd do kierowania lub używania poprzez udzielenie odpowiedzi negatywnej będzie bowiem zarówno niewskazanie tej osoby, jak i stwierdzenie zobowiązanego, że nie wie on, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd w czasie zdarzenia (S. R.A., Wykroczenia drogowe. Komentarz, Lex 2011). Stosownie do treści art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym właściciel lub posiadacz zwolniony jest z obowiązku wskazanego w art. 96 § 3 kw, w przypadku użycia pojazdu przez osobę nieznaną wbrew woli i wiedzy właściciela lub posiadacza w sposób niemożliwy do zapobieżenia.

W niniejszej sprawie obwiniony nie wykazał aby spełnione zostały powyższe przesłanki wyłączające odpowiedzialność z art. 96 § 3 kw.

Zdaniem Sądu użytkownik samochodu ma obowiązek jego zabezpieczenia i ewentualnego udostępniania innym osobom w sposób kontrolowany. Podkreślić należy, że ustawodawca nawet w przypadku użycia pojazdu wbrew woli i wiedzy użytkownika przez nieznaną mu osobę, warunkuje zwolnienie go od odpowiedzialności wykazaniem, iż nie mógł temu zapobiec. Należy się również odnieść do twierdzeń obwinionego, iż z dokumentów przedstawionych przez firmę zajmującą się wynajmem aut nie wynika, kto odebrał samochód, a ponadto Straż Miejska powinna również się zwrócić do drugiego współnika odnośnie użytkowania pojazdu marki N. o nr rej. (...). Zdaniem Sądu twierdzenia takie nie są uzasadnione. Obwiniony jest (...) Spółki Cywilnej (...). Spółka cywilna nie posiada osobowości prawnej oraz nie stanowi jednostki organizacyjnej posiadającej podmiotowość prawną, jak spółki osobowe, w związku z czym nie stanowi samodzielnego podmiotu prawa, a podmiotami prawa pozostają wspólnicy spółki cywilnej. Jak wynika z umowy najmu przedstawionej przez (...) Sp. z o.o. osobą zawierającą umowę z wymienioną powyżej firmą był A. D., który zwrócił użytkowany pojazd, kwitując własnoręcznym podpisem, co sam przyznał, odbiór kaucji. Dodatkowo, zeznania świadka H. K. potwierdzają fakt, iż wynajmowany pojazd zawsze odbiera osoba wskazana w umowie, a osobą podpisaną na pierwotnej umowie z dnia 13 maja 2013 r. był obwiniony. Kolejne natomiast umowy zawierane były w sposób dorozumiany, nie wymagający podpisu klienta. W świetle powyższego, w ocenie Sądu, to obwiniony jako użytkownik pojazdu na podstawie umowy najmu powinien był wykonać obowiązek wynikający z ustawy prawo o ruchu drogowym. Obwiniony natomiast nie ustosunkował się w żaden sposób, w terminie 7 dniowym, do wezwania Straży Miejskiej, które odebrał osobiście. Nie stawiał się w siedzibie Straży Miejskiej w celu wyjaśnienia sprawy i wskazania, komu powierzył pojazd, ani też nie skierował żadnego pisma do Straży Miejskiej, w którym odpowiedzialby na wezwanie do wskazania osoby, której powierzył samochód w czasie określonym w wezwaniu.

W tym miejscu wskazać należy, iż oświadczenie obwinionego złożone na rozprawie w dniu 29 lipca 2015r., iż na zdjęciu z fotoradaru może znajdować się jego współnik H. N., w żaden sposób nie zwalnia obwinionego z odpowiedzialności za popełnienie czynu z art. 96 § 3 kw. Wskazanie osoby kierującej pojazdem powinno zostać dokonane w terminie 7 dni wskazanym w wezwaniu. W niniejszej sprawie obwiniony w terminie 7 dni od daty osobistego odebrania wezwania nie ustosunkował się do niego w żaden sposób. Ewentualne późniejsze wskazanie osób kierujących nie powoduje zwolnienia z odpowiedzialności. Podkreślić także należy, że właściciel lub posiadacz pojazdu nie może skutecznie uchylać się od obowiązku przewidzianego w art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym w sytuacji powierzenia pojazdu osobie najbliższej, która dopuściła się wykroczenia. Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z dnia 30 listopada 2004 roku sygn. akt I KZP 26/04 (OSNKW 2004/11-12/102), iż w sprawach o wykroczenia nie znajduje zastosowania art. 183 kpk w zw. z art. 41 § 1 kpw, ponieważ przepis ten upoważnia do uchylecia się od odpowiedzi na pytania tylko wówczas, gdy udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić osobę najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, nie zaś za wykroczenie. W konsekwencji, także osoba rozpytywana w sposób pozaprocesowy przez uprawniony organ, żądający od niej informacji, którą z mocy przepisu szczególnego ma obowiązek przekazać temu organowi, może odmówić udzielenia odpowiedzi, czyli nie udzielić określonej wiadomości, tylko wówczas, gdy owa odpowiedź mogłaby narazić osobę jej najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, ale nie za wykroczenie.

W świetle powyższego, w ocenie Sądu, obwiniony powinien był wykonać obowiązek wynikający z ustawy prawo o ruchu drogowym nawet pomimo chęci ochrony osób najbliższych przed odpowiedzialnością za popełniony przez nich czyn,

W ocenie Sądu działania uprawnionego organu polegające na kierowaniu wezwania w formie alternatywnego wskazania, mające na celu ustalenie użytkownika pojazdu w oparciu o wiedzę właściciela, stanowią czynności wyjaśniające w rozumieniu art. 54 § 1 kpw.

W państwie prawnym każdy ponosi odpowiedzialność za naruszenie obowiązku wynikającego z przepisu prawnego. Gdyby bowiem ustawodawca nie ustanowił normy sankcjonującej dla obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 prawa o ruchu drogowym norma sankcjonowana byłaby „martwą literą prawa”.

Biorąc zatem powyższe pod uwagę, w ocenie Sądu, brak jest jakichkolwiek przesłanek zwalniających obwinionego z odpowiedzialności za popełnienie zarzucanego mu czynu.

Sąd zmienił opis czynu precyzując, że obowiązek wskazania, komu obwiniony powierzył pojazd do kierowania wynika z art. 78 ust. 4 oraz art. 129b ust. 3 pkt 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz, że uprawnionym organem jest Straż Miejska, która ujawniła wykroczenie.

Zgodnie z art. 1 § 2 kw nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu. Zgodnie zaś z art. 6 § 1 kw wykroczenie umyślne zachodzi wtedy, gdy sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia na to się godzi.

Podsumowując należy stwierdzić, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że A. D., będąc użytkownikiem pojazdu marki N. o nr rej. (...), wbrew ustawowemu obowiązkowi nie wskazał na żądanie Straży Miejskiej, komu powierzył w/w pojazd do kierowania w dniu 17 sierpnia 2013 roku i w ten sposób wyczerpał wszystkie znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 kw.

Obwiniony jest osobą pełnoletnią i nie zachodziły wątpliwości odnośnie jego poczytalności. W świetle zebranego materiału dowodowego jego wina nie budzi żadnych wątpliwości. W przedmiotowej sprawie wezwanie od Straży Miejskiej zostało skierowane do obwinionego w stosunkowo krótkim czasie od daty zdarzenia, co w ocenie Sądu umożliwiało mu ustalenie, kto w tym dniu użytkował samochód, a ponadto pojazd użytkowany był w firmie, której współnikiem jest obwiniony, co nie zwalniało obwinionego od prowadzenia odpowiedniego rejestru udostępniania pojazdu przez drugiego współnika, bądź wszystkie inne osoby w niej zatrudnione. Obwiniony miał zatem świadomość, w czyjej dyspozycji pozostawał samochód, a nieudzielenie odpowiedzi na wezwanie było działaniem mającym na celu uniknięcie odpowiedzialności za ujawnione wykroczenie drogowe.

Biorąc zatem pod uwagę całokształt materiału dowodowego, Sąd nie miał wątpliwości, że obwiniony popełnił zarzucany mu czyn i skazując go za ten czyn wymierzył mu karę grzywny w wysokości 400 złotych. Wymierzając karę Sąd kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru określonymi w art. 33 kw. Orzeczona kara grzywny w swojej dolegliwości nie przekracza stopnia winy oraz jest adekwatna do stopnia wymagalności zachowania zgodnego z prawem w odniesieniu do realiów niniejszej sprawy. Sąd wziął pod uwagę wartość naruszonego dobra w postaci porządku w komunikacji. W ocenie Sądu kara w takiej wysokości sprawi, że obwiniony wyraźnie uświadomi sobie ciężący na nim obowiązek z art. 78 ust. 4 prawa o ruchu drogowym i będzie się w przyszłości wywiązywał z tego obowiązku, jak też stosował do przepisów ruchu drogowego. Taka kara, zdaniem Sądu, będzie miała pozytywny wpływ na kształtowanie właściwych postaw społecznych w omawianym zakresie. Ponadto, w ocenie Sądu, kara taka będzie możliwa do spełnienia przez obwinionego a jej wysokość nie jest nadmierna. Orzeczona kara spełni ponadto swoje cele zarówno w zakresie prewencji generalnej, jak i przede wszystkim indywidualnej. Jest ona adekwatna do okoliczności przypisanego czynu i jego społecznej szkodliwości.

Na podstawie art. 118 § 1 kpw i art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw, Sąd zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania, których wysokość ustalono na podstawie § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych

wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r. Nr 118, poz. 1269) oraz opłatę w wysokości 40 (czterdzieści) złotych, ustaloną na podstawie art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.).